

bijVoorbeeld

**Exemplarische opleidingsdidactiek voor
taalonderwijs op de basisschool**

Toetsvragen bij domein 8 Taalbeschouwing

Bart van der Leeuw (red.)
Jo van den Hauwe (red.)
Els Moonen
Ietje Pauw
Anneli Schaufeli

Deze **Toetsvragen** horen bij *bijVoorbeeld. Exemplarische opleidingsdidactiek voor taalonderwijs op de basisschool* van Bart van der Leeuw en Jo van den Hauwe (red.).

© 2011 Uitgeverij Coutinho b.v.

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16h Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl).

Uitgeverij Coutinho

Postbus 333

1400 AH Bussum

info@coutinho.nl

www.coutinho.nl

Noot van de uitgever

Wij hebben alle moeite gedaan om rechthebbenden van copyright te achterhalen. Personen of instanties die aanspraak maken op bepaalde rechten, wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met de uitgever.

ISBN 978 90 469 0265 3

NUR 842

- 1 De leraar bespreekt met zijn leerlingen het taalverschijnsel van de korte *ei* en de lange *ij*. Samen met de leerlingen probeert hij een regel voor dit verschijnsel te formuleren. Hij oefent daarmee de taalbeschouwingsstrategie:
 - a relateren
 - b vergelijken
 - c classificeren
 - d generaliseren

- 2 Het huidige standaard Nederlands is in feite een dialect.
 - Juist
 - Onjuist

- 3 De zinnen 'man bijt hond' en 'hond bijt man' bestaan uit dezelfde woorden maar hebben een verschillende betekenis. Op welk taalkundig niveau kun je dat verklaren?
 - a semantisch niveau
 - b pragmatisch niveau
 - c syntactisch niveau
 - d morfologisch niveau

- 4 Kruis in het onderstaande rijtje drie taalbeschouwingsstrategieën aan.
 - analyseren
 - synchroniseren
 - classificeren
 - herordenen
 - benoemen

- 5 Een leerling in de klas maakt de volgende taalbeschouwelijke opmerking: 'In het spreekwoord *Oost west, thuis best, rijmt west op best, hè juf.*' Over welke taalbeschouwingsstrategie(ën) beschikt deze leerling dan om over dit taalverschijnsel te reflecteren?
 - a analyseren
 - b relateren
 - c vergelijken
 - d classificeren
 - e generaliseren
 - f herordenen

- 6 In het volgende spreekwoord is sprake van vervoeging en van verbuiging: 'Met spek vangt men muizen.'

Vervoeging: vang + t

Verbuiging: muis + en

Op welk niveau van taal doen we hier aan taalbeschouwing?

- a syntaxis
 - b morfologie
 - c semantiek
 - d fonologie
- 7 De leerlingen hebben kaartjes gekregen met woorden die een vergelijkbare betekenis hebben, maar verschillend gebruikt worden. De opdracht is de kaartjes in groepen te leggen.

Welke twee taalbeschouwingsstrategieën hebben de leerlingen hiervoor in elk geval nodig?

- a analyseren
 - b vergelijken
 - c generaliseren
 - d classificeren
 - e synthetiseren
- 8 De standaardtaal Algemeen Nederlands (AN), kent verschillende variëteiten.

- Juist
- Onjuist

- 1 De Lus van Peter Dekkers is een inductieve manier om naar taalverschijnselen te kijken. Dit didactisch model *begint* met de stap:
 - a formuleren van een regel
 - b zoeken van vergelijkbare voorbeelden
 - c signaleren van een taalverschijnsel
 - d voorbeelden vergelijken en ordenen

- 2 In intentioneel taalbeschouwingsonderwijs maak je gebruik van taalverschijnselen die zich toevallig in de klas voordoen.
 Juist
 Onjuist

- 3 Een leraar kan verschillende soorten vragen stellen. Welk type vragen past het best in een taalbeschouwingsles?
 - a controlevragen
 - b reproducerende vragen
 - c opiniërende vragen

- 4 Een les waarin je leerlingen zinnen op kaartjes laat ordenen, is een voorbeeld van incidenteel taalbeschouwingsonderwijs.
 Juist
 Onjuist

- 5 De leraar beweert: 'Spreekwoorden maken een tekst net aangenamer om te lezen. Daardoor wordt de tekst makkelijker.' Deze bewering is:
 Juist
 Onjuist

- 6 Zet de stappen van het didactische model de Lus in de juiste volgorde. Let op, er ontbreekt één stap. Voeg die zelf nog toe.
 - a controleren van de regel
 - b andere voorbeelden verzamelen
 - c signaleren van een taalverschijnsel
 - d formuleren van essentiële kenmerken
 - e ...

7 Een belangrijk doel van incidentele taalbeschouwing is het inzicht in zinsbouw te vergroten.

- Juist
- Onjuist

8 De leraar laat de leerlingen verschillende varianten van woorden bedenken en ze daar een verhaal mee schrijven. Dit is een vorm van toetsing bij taalbeschouwing.

- Juist
- Onjuist